

VAHVA MINÄ -TUNNEKORTIT

Kaunismäki Senja

Opinnäytetyö

Kuvataiteen koulutus
Kuvataiteilija (AMK)

2022

Kuvataiteen koulutus
Kuvataiteilija (AMK)

Tekijä	Senja Kaunismäki	Vuosi	2022
Ohjaaja(t)	Eija Rajalin		
Toimeksiantaja	Coronaria Contextia Oy		
Työn nimi	Vahva minä -tunnekortit		
Sivu- ja liitesivumäärä	23 + 1		

Tässä opinnäytetyössä kuvitin kahdenkymmenenviiden kortin tunnekorttipakkaa terveydenhuollon yritykselle Coronaria Contextia Oy:lle nuorten aikuisten kanssa käytävien keskustelujen tueksi. Opinnäytetyössä tarkastelin värien ja kuvien merkityksiä tunteiden sanoittamisessa.

Kuvataideopiskelijana halusin tuoda omaa osaamista esiin tuottaessani tunnekortit tilaajalle. Siksi valitsin korttien tekotavaksi piirtämisen. Tunteiden sanoittaminen on tunnekorttien perustarkoitus. Lapsille suunnattuja kortteja on monenlaisia, mutta erityisesti nuorille ja nuorille aikuisille suunnattuja kortteja on vähän.

Tunnekortit olivat toimeksiantajalla testikäytössä neljä viikkoa useammalla henkilöllä erilaisissa yksilö- ja ryhmätapaamisissa. Tunnekortit todettiin hyväksi ja toimivaksi työvälineeksi tunteiden sanoittamiseksi.

Avainsanat	Tunteet, tunnetaidot, vuorovaikutus, kortit, kuvitus, kuvallinen ilmaisu, kuvakortit
Muita tietoja	Työhön liittyy toimeksiantajalle toteutettu Vahva minä-tunnekorttipakka

Degree Programme in Fine Arts
Bachelor of Arts and Culture

Author	Senja Kaunismäki	Year	2022
Supervisor	Eija Rajalin		
Commissioned by	Coronaria Contextia Oy		
Subject of thesis	Strong Me -Emotioncards		
Number of pages	23 + 1		

In this thesis I illustrated a pack of twenty-five emotion cards for a healthcare company Coronaria Contextia Oy to support them for conversations with young adults. In the thesis I study the meaning of colors and pictures in turning emotions into words.

Visual Arts is an important art form, which can bring up many emotions and thoughts. As a visual artist I wanted to bring forward my own competence while creating the emotion cards for the commissioner. That is why I chose to create the cards by drawing digitally. The main purpose of the emotion cards is to turn emotions into words. There are many kinds of emotion card packs for children, but there are only few emotion card packs aimed at teenagers and young adults.

The emotion cards were tested by the commissioner for about four weeks, used by several people in different kinds of individual and group meetings. The emotion cards were found to be a good and working tool for putting emotions into words.

Keywords Emotions, Emotional skills, Interaction, Illustration, Cards, Visual expression, Picture cards

Special remarks Emotion Cards

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TUNNEKORTTIEN TYÖPROSESSI.....	7
3 VÄRIEN MERKITYKSET	13
4 KORTTIPAKAN VISUAALINEN ILME	15
4.1 Korttien testaus.....	18
4.2 Muutokset testausten jälkeen	18
5 POHDINTA	20
LÄHTEET.....	22
LIITTEET	23

1 JOHDANTO

Sosiaali- ja terveysalalla työssä on paljon keskustelua ja ohjausta. Nuoren saat-
taa olla hankala puhua tunteista, jolloin kuvien avulla voidaan pukea sanoiksi vai-
keitakin tunteita (Salama 2014, 2). Jokaisen tunnekokemus on yksilöllinen ja ai-
nutlaatuinen, mutta jokainen kuitenkin kokee tunteita. Ihminen on kokonaisuus,
johon tunteet vaikuttavat, ja tunne voi näkyä sekä kehossa että olemuksessa.
Selvitän työssäni, miten luon tunnekortit, jotka toimisivat keskustelun avaajana,
sekä toimivatko nämä tunnekortit työssä nuorten kanssa. Pohdin myös kuvatai-
teilijan näkökulmasta kuvataiteen merkitystä sosiaali- ja terveysalalla. Tekemäni
opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäytetyö (ks. Airaksinen 2009, 10). Työssäni
teen tunnekortit refleктоivan kirjallisen osion lisäksi, joita molempia olen tehnyt
samanaikaisesti.

Teen tätä opinnäytetyötä Coronaria Contextialle, joka on kuntoutuspalveluiden
tuottaja. Coronaria on suomalainen terveyshuollon yritys. Se on tänä päivänä yksi
Suomen merkittävimmistä terveydenhuollon yrityksistä. Coronaria Oy on osa Cor
Group-konsernia. Cor Groupin alle kuuluu monia terveydenhuoltoalan palveluita,
joihin kuuluu kuntoutuksia, perusterveydenhuoltoa ja erikoissairaanhoidon palve-
luita. Toimeksiantaja tarvitsi työhönsä hänen tarpeisiinsa sopivan työvälineen
nuorten kanssa tehtävään työhön ja ehdotti, että kuvittaisin tunnekortit. Kiinnos-
tukseni projektiin heräsi opinnäytetöitä katsellessa, kun huomasin ettei tunnekort-
teihin liittyvää opinnäytetyötä ole aiemmin tehty kuvataiteilijan näkökulmasta.

Useimmat tehdyt tunnekortit ovat nuorille ja lapsille tarkoitettuja, kun taas tämän
projektin kortit ovat enemmän tarkoitettuja nuorille aikuisille. Nämä kortit ovat ylei-
sesti tarkoitettuja nuorille aikuisille keskustelun avaajiksi. Korttien ikäryhmäksi on
valittu 16–29-vuotiaat nuoret. Tämän ikäisille nuorille on tarjolla vähemmän tä-
män tyyllisiä kevyempiä tunnekortti sarjoja. Monissa nykyään tarjolla olevissa
korttisarjoissa on aiheena enemmän raskaammat teemat, kuten esimerkiksi itse-
tuhoisuus, Laaksonen Tarun ja Paavola Sinin (2020) tekemissä Sisältä sanoiksi:
Tunnekorteissa.

Nuoren on joskus hankala päästä alkuun keskustelussa, joten tällaiset keskustelua avaavat tunnekortit tulevat tarpeeseen. Tällaiselle korttisarjalle on tarvetta sosiaali- ja terveysalan työelämässä, ja se hyödyttää sekä työntekijöitä että asiakkaita. Kävin keskustelua toimeksiantajan kanssa nuorten mielenterveyteen liittyvistä asioista sekä miten vaikeaa keskustelun aloittaminen joskus on. Kuvitetut kortit antaisivat asiakkaille ideoita siitä, mistä puhua. Korttien visuaalinen ilme nostaisi erilaisia tunteita ja ajatuksia, joiden pohjalta lähteä keskustelemaan. Kuvataiteilijana pääsin kuvittamaan sanoitettuja tunteita. Projektilla pääsin myös mahdollisesti auttamaan nuoria heidän ongelmissaan korttien kautta. Kortit on suunnattu minun ikäryhmälleni, joten kiinnostuin siitä, että saisin kuvittaa jotain minulle tuttua, joita muut ikäiseni ehkä ymmärtäisivät myös. Halusin päästä myös suunnittelemaan kortteja pelkistetyimmällä visuaalisella ilmeellä.

Keskustelimme toimeksiantajan kanssa siitä, millaisia korttien pitäisi olla, jonka jälkeen luonnostelin viidelle kortille ensimmäiset kuvaideat. Tämän jälkeen keskustelimme lisää korttien tyylistä, jonka pohjalta aloin suunnittelemaan lisää kuvia korttien aiheille, jotka lopulta menivät testikäyttöön Coronarialle. Coronariasta saatujen palautteiden jälkeen tein viimeistelyjä kortteihin. Kortteja tähän pakkaan syntyi yhteensä 25 kappaletta, joista 21 on esitetty liitteessä 1.

Tehtävänäni oli keksiä, millaiset kuvat sopisivat minkäkin kuvan tekstiin esimerkiksi, että pitäisikö jollain tekstillä olla rauhallisempi vai rajumpi kuva, joka saattaisi muuttaa tekstin merkitystä. Minun piti myös miettiä värien merkityksiä sekä mihin tunteisiin jotkut värit saatetaan liittää. Ihmisten mielipiteet tunteiden väreissä voi vaihdella paljon, joten keskityin pääasiassa omaan ajatuksiini niistä. Sain siis miettiä värien sekä kuvien sopivuutta annettuihin aiheisiin ja teksteihin. Projektissa oli mielenkiintoista suunnitella kortteja, mitä en ole aikaisemmin tehnyt. Oli myös kiinnostavaa pohtia, mitkä hahmojen asennot kuvastaisivat tietynlaisia tunteita parhaiten.

2 TUNNEKORTTIEN TYÖPROSESSI

Kävimme alkuun toimeksiantajan kanssa läpi erilaisia jo olemassa olevia tunnekorttipakkoja muun muassa Pesäpuu ry:n nettisivujen verkkokaupasta (Pesäpuu 2022). Mietimme minkä näköisiä ja tyyliä kortteja on vähiten, esimerkiksi lyijykynäpiirroksia, sekä mitä nuoret ja nuoret aikuiset-ikäkohderyhmälle on tarjolla vähiten. Katsoimme, minkä tyyli kortit olivat vähemmän mieleemme ja mistä pidimme enemmän. Pohdimme myös, ettemme halua valokuvia, vaan pelkästään piirroksia.

Kun olimme tutustuneet kortteihin, päätimme, että haluaisimme pelkistetympää tyyliä kortteihin. Myös korttien värimaailma haluttiin pitää pelkistettynä, niin että mustan sekä valkoisen värin lisäksi käytettäisiin jokaisessa kortissa yhtä väriä, sekä sen eri sävyjä. Pohdimme myös korttien jatkokäyttöä, esimerkiksi missä niitä voisi painaa. Mietimme myös digitaalisten korttien mahdollisuutta, joita varten pitäisi olla yhteydessä sovelluksien kehitysyriykseen. (työpäiväkirja)

Näiden jälkeen aloin ideoimaan korteille kuvia pienillä luonnoksilla paperille (kuvio 1) korttien tekstien pohjalta, jotka toimeksiantaja oli päättänyt. Osalle kuvista keksin luonnoksen, joka päättyi myös lopulliseen korttiin. Osa taas sai useampia luonnoksia, joista minun piti lopulta päättää, mikä voisi olla parhain vaihtoehto kortille.

Kehyksiin kuuluu myös nurkassa olevat kolmion muotoiset koristeet, joiden väri vaihtuu kortin värin mukaan. Nurkkakoristeiden väri on kortin pääväri, joka on myös jossain kortin kuvan yksityiskohtassa. Kortin taustaväri on tästä pääväristä vaaleampi sävy.

Aluksi tein viidestä eri kortista pienet ja nopeat digitaaliset luonnokset, joilla testattiin korttien tekotyyliä ja että kohtaako minun sekä toimeksiantajan ajatukset korttien visuaalisesta ilmeestä (kuvio 2). Mietimme kuvien rosoisuutta ja kuinka tarkkoja niistä tehtäisiin. Tässä vaiheessa tein myös ensimmäisiä ideoita korttien selkäpuolesta.

Kuvio 2. Ensimmäiset nopeat kortti tyyli testit sekä ensimmäinen kortti selkäpuoli idea

Sitten alkoi korttien kunnon tekovaihe. Tutkin, mitkä olisivat parhaimmat tiedoston asetukset korttien tekoon ja tein "Minulle tärkeää on" -kortin isommassa koossa. Ajattelimme, että korteissa voisi jäädä näkyviin hieman myös luonnosmaisuus.

”Minulle tärkeää on” -korttiin jäikin pitkäksi aikaa hahmon kasvoille ristin muotoiset luonnosviivat, joita käytetään luonnostellessa näyttämään hahmon katseen suuntaa. Mietin luonnosviivojen vahvuutta, että olisiko ne täysin mustia vai harmaita. Myöhemmin kuitenkin poistin nämä viivat, koska muut kortit olin tehnyt ilman niitä.

Tässä välissä tein ensimmäisen tulostus testin ensimmäisellä kortilla. Katsoin toimeksiantajan kanssa kortin valkoisten osien paksuutta, ja mietimme mitä kokoa pakan kortit voisivat olla. Ajattelimme perinteistä postikortin kokoa, koska se olisi sopivan kokoinen kämmenelle samalla kun tekstistä sekä kuvasta saisi vielä hyvin selvää. Mietimme myös tekstien kokoa, rivien määrää sekä sitä, etteivät ne saisi peittää nurkkien kehyskoristeita.

Seuraavia kortteja työstäessä aloin miettimään eri värisävyjen määriä kuvissa. esimerkiksi korttien taustoissa on vaaleampi sävy kortin pääväristä, mutta siinä on myös pehmeää siirtymistä vielä vaaleampaan väriin. Mietin sitä, että tuleeko korttien tulostamisesta kalliimpaa, kun niissä on useampia sävyjä. Esimerkiksi kortissa ”Tulevaisuudelta toivon...” ajattelin laittaa kuvan mustaan mäkeen hie-man sinistä sävyä tulemaan alhaalta, mutta jätin sen lopulta pois ja täysin mustaksi.

Osaan korteista käytin enemmän mallikuvia. Esimerkiksi ”Olen vastuussa...” kuvaa varten otin mallikuvia omasta kädestäni eri valaistuksilla. Kuvassa valo tulee hahmon kädessä olevasta pallosta, joten käden selkäpuolella on vahva varjo, jota varten tarvitsin mallia, jotta tekisin sen oikein.

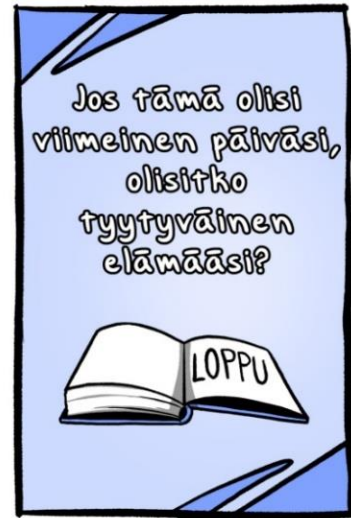
”Olen vastuussa...” kortti muovasikin vahvalla varjollaan myös seuraavia kortteja. Aloin tekemään seuraaviin kortteihin mustia varjoja, joista osaan se sopi, mutta osaan sopi vähemmän. Siksi aloinkin miettimään, että pitäisikö osassa korteista olla harmaat varjot vahvan mustan sijasta. Päädyin lopputulokseen, että käyttäisin kolmea eri varjo sävyä; musta väri olisi voimakkain, joka on käytössä painavammissa aiheissa, esimerkiksi ”Olen vastuussa...” kortissa sekä ”Pelkään että...” kortissa. Osa korteista sai tumman harmaan sävyn, esimerkiksi ”Haluaisin todella tietää...”, kun taas loput saivat vaalean harmaan sävyn, jotta niistä saisi kevyemmän tuntuiset, niin kuin esimerkiksi kortissa ”Myönteistä minussa on...”

(kuvio 3). Palasin myös takaisin ensimmäisten korttien pariin testaamaan, että kuinka varjot sopivat niihin, koska en ollut alun perin laittanut varjoja niille.

Kuvio 3. Kuvitus "Myönteistä minussa on..." -tunnekorttiin

Prosessin aikana yksi kortti aihe vaihtui täysin, koska edellinen kortin aihe oli hyvin vaikea muuttaa kuvaksi, joka kuvastaisi laajasti kortin aihetta. Kortin otsikko oli ennen "Haluaisin tehdä enemmän...", (kuvio 4) mutta tämä teksti sai miettimään, että osa voisi haluta matkustaa enemmän, kun taas osa voisi haluta tehdä enemmän "hyvää". Ihmisillä voisi olla siis sekä fyysisiä, että ei fyysisiä ja pitkän ajan suunnitelmia, jolloin olisi mahdotonta kuvata molempia saman aikaisesti. Toimeksiantaja kysyi myös saman alan työntekijöiltä mielipiteitä, että miten tämän lauseen voisi laittaa kuvaksi, ja heidänkin vastauksensa olivat hyvin laajoja.

kuvio 4, "Haluaisin tehdä enemmän..." kortin ensimmäinen luonnos, sekä kortti, jonka aihe korvasi edellä mainitun; "Jos tämä olisi viimeinen päiväsi, olisitko tyytyväinen elämääsi?"

Siksi kortin teksti muuttuikin tuosta uuteen, jonka aiheesta toimeksiantaja on pitänyt tunnekorteissa, joita hän on enemmän käyttänyt; "Jos tämä olisi viimeinen päiväsi, olisitko tyytyväinen elämääsi?". (kuvio 4) Tälle kysymykselle sain heti ensi maininnan jälkeen idean avoimesta kirjasta viimeisellä sivulla, jossa lukee sana "Loppu".

3 VÄRIEN MERKITYKSET

Ittenin (1961, 8) mukaan: ”Väri on elämää. Maailma ilman värejä olisi kuollut. Värit ovat alkuperäisiä perusasioita, alkuperäisen värittömän valon ja sen vastakohtan värittömän varjon lapsia. Kuten liekki synnyttää valon, niin valo synnyttää värin. Värit ovat valon lapsia, valo on värien äiti. Valo, maailman lumisen perusvoima, näyttäytyy meille värien henkenä ja maailman elävänä sieluna.”

Värien symboliikan sanotaan kuuluvan laajimmalle levinneisiin symbolialueisiin maailman kulttuureissa. Värien symboliikkaa esiintyy liturgioissa, heraldiikassa, alkemiassa, taiteessa ja kirjallisuudessa. (Pekonen 2003, 22.) Värit synnyttävät tunteita katsojissa. Värit voivat tuoda katsojien mieleen eri ajatuksia kuin toiselle, jolloin niiden tarkka kuvailu voi olla haastavaa. Ihminen ei ole aina tietoinen, miten väri vaikuttaa häneen ja miten hän sen kokee. (Itten 1961, 12.) Tietyn väriset huoneet voivat myös vaikuttaa ihmisten tunteisiin.

Punainen väri on dramaattinen ja vakava mutta hiemankin sinistä ja keltaista sekoittamalla se voi hyvin helposti myös nostattaa muita tunteita. Goethen mukaan punaisen vaikutus on yhtä ainutlaatuinen kuin sen luonne. Se luo vaikutelman sekä vakavuudesta ja arvokkuudesta että hyvántahtoisuudesta ja miellyttävyydestä. (Sällström 2009, 125.) Johannes Ittenin (1961, 86) mukaan se muistuttaa myös lämmöstä, sekä aktiivisuudesta. Asioita, joita minulle tulee mieleen punaisesta väristä, on rakkaus, veri sekä joulu.

Keltainen väri on iloinen ja tuo mieleen valon. Keltainen on yksi pääväreistä mutta pienikin värien sekoittaminen voi luoda sille hyvin erilaisen tunnelman. Pieni vihde sinisen suuntaan voi luoda epämiellyttävän tunteen. (Sällström, 2009, 121.) Violetilla taustalla keltainen sisältää hurjia voimia, se on kova ja hetytätön. (Itten 1961, 85). Minulle keltainen tuo mieleen positiivisuuden, ilon, lämmön.

Sininen väri muistuttaa osalle pimeyteen liittyvistä asioista, koska väri on johdettu mustasta. Siniseen liittyy myös kylmyyttä, surumielisyyttä sekä ristiriitaisuutta mutta se antaa myös levollisuutta ja ajatusta rohkaisusta. (Sällström 2009, 123.) Johannes Ittenin mukaan ihmiset, joille sininen on suosikki väri ovat usein kalpeita ja kokevat veren vähyyttä. Sininen tuo myös mieleen varjon, mistä syystä

sitä käytetäänkin usein, kun väritetään varjoa kuviin. Ittenin mukaan tumman sininen tuo mieleen surua, sekä pelkoa. (Itten 1961, 88.) Vesi, taivas ja suru tulevat minulle mieleen sinisestä.

Vihreään väriin liittyy harmonia ja tasapaino, jossa ihmisen silmä ja mieli lepäävät (Sällström 2009, 126). Vihreän ilme vaihtelee myös sen mukaan, paljonko se sisältää sinistä sekä keltaista. Keltaiseen päin oleva vihreä voi tuoda mieleen keuhkaisen aamun, hedelmällisyyden, uskon, rauhan ja tiedon. Yleisesti vihreän sävyt tuovat mieleen kasvit sekä luonnon. (Itten 1961, 88.) Vihreä muistuttaa minua luonnosta, myrkystä ja liasta,

Ittenin (1961, 89) mukaan ”violetti on tietämättömän hurskauden väri, ja tumma ja sammunut violetti pimeän taikauskon väri. Raskaasta violetista murtautuvat esiin katastrofit, heti kun violettia vaalennetaan kehittyvät hellät ja elämäniloiset tunnelmat. Pimeys, kuolema ja hurmio violetissa, yksinäisyys ja uskollisuus sini-violetissa, taivaallinen rakkaus ja henkinen voima punavioletissa, siinä muutamia määrittelyjä violetista väristä.” Pelko, kuninkaallisuus, ovat asioita, jotka minulle tulee mieleen violetista väristä.

Mustaa sekä valkoista ei yleensä luetella väreiksi. Valkoinen on puhdasta väritömyyttä, joka on heijastavaa avoimuutta valolle. Valkoinen on myös kaikki värit, kun taas musta ei ole mikään. (Pekonen 2003, 94.) Musta on minulle pimeyden, kuoleman väri, kun taas valkoinen valon, puhtauden ja lumen.

4 KORTTIPAKAN VISUAALINEN ILME

Korttipakassa on ollut jokaisessa kortissa toistuva väriteema, joka sisältää valkoisen, mustan, harmaan, sekä jokaiselle kortille valitun värin ja sen eri tummuusasteita. Korttien esineet ja hahmot ovat valkoisia, joihin on jotkin osat maalattu mustaksi, sekä varjot, jotka on tehty joko kahdella eri harmaan sävyllä, tai mustalla. Korttien pääväri tulee käyttöön korttien nurkka koristuksissa sekä yhdessä tai parissa kuvassa olevasta yksityiskohdasta, esimerkiksi kysymysmerkissä tai sydämessä. Kortin valittua väriä on käytetty myös kortin taustassa, jossa se on useimmissa korteissa vaaleampi, jossa on liukuväriä vielä vaaleampaan päin. Osassa korteista tausta voi olla vähemmän vaaleampi, jos kortin aihe on hieman synkempi, esimerkiksi ”Pelkään että...” kortissa.

Korteissa on käytössä kolmea erilaista kehystä, joihin piirsin viivat vapaalla kädellä useamman kerran, mikä luo hieman eloisuutta korttien ulkonäköön. Toisaalta korttien kehykset ovat tyyliältään myös samankaltaisia, jotta ne sitovat korttipakan kortteja yhteen.

Kehyksistä on ollut monia eri malleja pakkaa tehdessä. Osassa kehyksistä on ollut viivoja, jotka ovat lähteneet hieman enemmän omille teilleen kehyksistä, mutta myöhemmin poistin näitä viivoja, koska ne tuntuivat häiritsevän korttien ympäröimää valkoista aluetta liian paljon, ja saivat kuvat näyttämään siltä, etteivät olisi aivan keskellä korttia.

Korttien värit päätin pääasiassa omien tunteiden mukaan, sen mukaan millaisen tunteen väri minulle tuo. Negatiivisissa, synkemmissä korteissa on käytössä tummempia sävyjä, kun taas iloisemmissa on yleensä vaaleampia sävyjä. Yritin pitää pakan eri värien määrän tasaisena, ja aivan alkuun tein itselleni väreistä taulukon, jossa kokosin jokaiselle tärkeimmistä väreistä suunnilleen saman verran eri sävyvaihtoehtoja, joita ripottelin kortteihin niiden herättämien tunteiden mukaan.

Iloisissa korteissa olen käyttänyt keltaisen sävyjä. Positiivisiin hyviin tunteisiin liittyviin kortteihin käytin usein punaisen sävyjä, ja syvällisten pohdintojen kortteihin käytin sinisiä sävyjä. Violetta käytin ”minuuteen” liittyviin kortteihin. Vihreissä korteissa vaihtelee vihreän sävyt tunnelman mukaan. ”Pidän hauskaa...” kortti on kevyen vihreä, kun taas ” En ole vastuussa...” kortti on tummempi sävyltään.

”Haluaisin muuttaa menneisyydestäni...” kortti on täysin mustavalkoinen, kuvastamaan pysähtynyttä aikaa. (kuvio 5). Näille sävyille on kuitenkin joitakin poikkeus tapauksia. Esimerkiksi viimeisenä tehty kortti ”Selviän vaikeista ajoista...” on tumman punaisella, koska kortin aihe voi olla rankempi.

Kuvio 5. Kuvitus ”Haluaisin muuttaa menneisyydestäni...” -tunnekortille

Korteissa on myös käytetty harmaata, joka on ollut käytössä varjona. Varjostukset tekevät korttien hahmoista ja esineistä hieman eläväisemmän näköiset, jolloin ne myös erottuvat paremmin taustasta. Aivan jokaisessa kortissa ei voinut olla kuitenkaan aivan samat tummuuden asteet, mistä syystä päätin käyttää kahta eri harmaan sävyä. Kortit, joissa on kevyempiä aiheita, saivat vaaleaa varjostusta, jotta myös kuva pysyisi kevyenä. Poikkeustapauksia löytyy, koska visuaalisesti tummempi harmaa näytti hyvältä osassa korteista, osittain kortin valitun värin takia. On myös pari korttia, jossa varjot ovat täysin mustia, joka korostaa synkempää tunnelmaa.

Osassa kuvista on käytetty ihmishahmoja, jotka kuvaavat tunteita tai tilanteita, kun taas osassa kuvista on käytetty esineitä, jotka liittyvän kortin aiheeseen. Ihmiset näyttävät tunteensa kehollaan, joten myös korttien hahmoissa näkyy eri asentoja ja ilmeitä, jotka voivat luoda jonkinlaisen tunteen. Osassa korteista on yksityiskohtaisempia hahmoja, ja osassa on vähemmän yksityiskohtaisia. ”Tulevaisuudelta toivon...” kortin tapauksessa on vain yksinkertainen siluetti kuva hahmosta sekä mäestä, jolla hahmo seisoo.

Korteissa oli useampi aihe, johon olisi sopinut mielteliäs hahmo kuvaksi. En kuitenkaan halunnut kortteihin liikaa toistoa, joten karsin mielteliäiden hahmojen määrää. Keksinkin siis uusia kuvia osalle näistä korteista, joista päätin poistaa mielteliään hahmon.

Annoin kortteihin hahmoille erilaisia vaate- ja hiustyylejä, jotta ne edustaisivat useampia ihmisiä elämässä. Pääasiassa keskityin kuitenkin nuorten aikuisten vaatetukseen, koska nämä tunnekortit ovat tälle ikäryhmälle tarkoitettuja. Pari poikkeus tapausta on toki, kun kuvissa esiintyy myös lapsi tai vanhempi hahmo.

Kuvio 6. Kuvitus "Olen vastuussa siitä, että..." -tunnekortista

Korteissa hahmojen piirtotyyli muuttui myös tekoprosessin aikana yksinkertaisemmasta yksityiskohtaisempaan. Yksi ensimmäisistä korteista "Minulle tärkeää on..." on pakan ensimmäisenä tehty kortti, ja niin myös yksinkertaisimmasta päästä. Kortti ei lopulta tarvinnut kuitenkaan päivitystä, koska se ei tarvitse mitään lisäyksiä kortin aiheita varten. Pakan tyyli alkoi muovautumaan yksityiskohtaisempaan, enemmän omaa tyyliäni kohti kortin "Olen vastuussa siitä, että..." (kuvio 6) kohdalla, jolloin katsoin kädelle ja varjoille mallia malli valokuvistani. Koska kuvan käsi on hyvin läheltä kuvattu, halusin keskittyä enemmän siihen, että käsi näyttäisi oikealta, jolloin myös yksityiskohtia kertyi mukaan, joita alkoi tulemaan enemmän myös tuon kortin jälkeen tehtyihin kortteihin.

4.1 Korttien testaus

Ensimmäisen korttien testaamisen tein varhaisessa tekovaiheessa, kun mietin ”Pidän hauskaa...” kortista, että ymmärtävätkö ihmiset sen, että kuvassa hahmo hyppii trampoliinilla. Näytin kuvaa kolmelle henkilölle, joista kaksi taiteilijaa ymmärsi kuvan alaosassa olevan asian trampoliiniksi. Kolmas henkilö taas ajatteli ensimmäisenä asfalttia, sitten nurmikkomäkeä.

Toisessa korttien testauksessa korteista oli loppuun, tai lähes loppuun tehtyjä versioita. Coronarian työntekijät saivat yhteensä 4 korttipakkaa testiin muutamaksi viikoksi. Kolme pakkaa kolmelle työntekijälle useampaa käyttöä varten, ja neljäs pakka vapaaseen käyttöön toimistolle. Kortin testaajille toimeksiantaja teki myös palautekyselyn. Nämä palautteet olivat hyvin positiivisia, ja kortteja käyttäneet työntekijät sekä nuoret asiakkaat olivat molemmat sitä mieltä, että kortit toimivat tälle ikäryhmälle. Korttien värit sekä kuvat kuvastivat hyvin korttien kysymyksistä tulevia tunteita ja kuvitusta kuvailtiin ikäryhmälle sopiviksi, ei lapselliseksi.

4.2 Muutokset testausten jälkeen

Ensimmäisten palautteiden jälkeen kortista ”Pidän Hauskaa...” pohdin pitkään, kuinka muokkaisin korttia niin, että siitä saisi vielä paremmin selvää, että kuvan hahmo hyppisi trampoliinilla. Yksi kommentti, jonka sain, mainitsi siitä, kuinka kortin alanurkan kehys näytti hieman siltä, kuin se olisi ollut osa trampoliinin verkkoa. Siitä keksin, että voisin lisätä korttiin kehysten alle hieman valkoista väriä, joka erottaisi kehysten trampoliinista hieman paremmin. Olin käyttänyt samaa tapaa aiemmin kuvassa ”En pääse helposti yli...” muurin erottamista varten kehyksistä. Tämä tapa vaikutti toimivan hyvin, ja nyt kehukset erottuvat paremmin kuvasta, eikä näytä siltä kuin olisi osa trampoliinia.

Kun pakka oli ollut testissä Coronarialla, aloin viimeistelemään kortteja, jotka olivat jääneet minulla aiemmin hieman enemmän kesken, jotta ne sai nopeasti testiin. Tein myös muutoksia hahmojen asettelussa, koska osassa korteista saattoi hahmojen ääriviivat osua yhteen toisten viivojen, tai kehysten kanssa niin, että ne näyttivät siltä, kuin olisivat olleet kiinni toisissaan.

Huomasin myös kortteja tulostaessa, kuinka tummempi varjoisissa korteissa harmaan sävy näytti hukkuvan mustan sekaan. Siksi minun täytyi alkaa miettimään uudelleen korttien kahden eri harmaa sävyn tummuuksia. Tein testituloksia, joissa käytin kolmea eri harmaan sävyä samaan kuvaan ja vertailin niitä keskenään. Löysin harmaan sävyn, joka voisi näyttää hyvältä useassa kortissa, jossa oli aiemmin tummempi harmaan sävy. Seuraavaksi ongelmaksi tuli se, kuinka raskaampi aiheisissa korteissa tuo vaaleampi harmaan sävy ei vain tuntunut toimivan. Toinen ongelma oli myös se, että tuo sopiva uusi tummempi harmaa oli hyvin lähellä vaaleamman harmaan sävyä. Joten joissakin tapauksissa vaihto vaaleampaan sävyyn toimisi, kun taas osassa tuo uusi tumma harmaa, tai vanha tumma harmaa toimisi paremmin.

Varjojen ongelmat tulevat jäämään minun ratkottavaksi opinnäytetyön jälkeen, koska tämänhetkisten laitteiden sekä paperi materiaalin kanssa emme toimeksiantajan kanssa välttämättä saa samanlaisia tuloksia kuin laadukkaalla tulostimella sekä oikeanlaisella materiaalilla, mihin kortit painettaisiin.

5 POHDINTA

Opinnäytetyön varhaisessa vaiheessa päätin, että sen kuuluisi olla toiminnallinen opinnäytetyö. Toiminnallisessa opinnäytetyössä pääsin näyttämään osaamistani kuvataidealan näkökulmasta. Toimeksiantajalta tuli idea ja melko nopeasti selvisi millaisen työvälineen tarve heillä olisi. Idea kuulosti minusta hyvältä ja opinnäytetyöksi sopivalta, joten lähdin kuvittamaan tunnekortteja toimeksiantajan esittämiin korttien teksteihin. Tunnekorttien luomisprosessi oli pitkä, koska jouduin pohtimaan paljon kuvien, värien ja sävyjen vaikutuksia tunteisiin ja korttien aiheisiin. Aina ideat eivät tulleet saman tien, joten joskus ideoinnissa saattoi kestää pidemmän aikaa.

Jaettu asiantuntijuus on ollut tärkeässä roolissa tässä opinnäytetyössä. Kirjallisen osion tuottaminen on ollut haastavaa, johon olen tarvinnut ohjaavien opettajien tukea ja ammattitaitoa. Toimeksiantajan kanssa olen käynyt paljon läpi kuvittamaani materiaalia, jonka pohjalta olen pystynyt kehittämään tätä kuvittamaani toiminnallista osuutta eli tunnekortteja.

Tärkein tavoitteeni tässä opinnäytetyössä oli luoda toimiva tunnekorttipakka toimeksiantajan käyttöön. Tavoite oli, että tämä työväline sopisi monille erilaisille nuorille ja nuorille aikuisille. Yhdessä toimeksiantajan kanssa olen todennut, että olen luonut toimivan työvälineen toimeksiantajan käyttöön, ja saavuttanut itselleni asettamat opinnäytetyön tavoitteet. Saamani positiivisen palautteen perusteella olen onnistunut opinnäytetyöni toiminnallisessa osuudessa hyvin.

Mielestäni olen onnistunut tässä projektissa, ja luonut tunnekortit, joista toimeksiantaja on pitänyt. Olen itsekkin oikein tyytyväinen korttien ulkonäköön. En ole aiemmin tehnyt paljoa taidetta, jossa on ollut musta valkoista kuvitusta yhden päävärin kanssa, mutta olen tyytyväinen, kuinka onnistuin kuvittamaan kortit tällä tyylillä. Tämä projekti nosti minun kiinnostustani muiden samankaltaisten projektien luomisesta ja haluaisin ehkä yrittää tehdä taidetta useamminkin tällä väri tyylillä.

Yhteistyöni toimeksiantajan kanssa tulee jatkumaan vielä tämän opinnäytetyön jälkeenkin, jolloin keskityn korttien selkäpuolen suunnitteluun, sekä mahdollisesti korttipakan paketin kuvittamiseen. Myöhemmin tulevaisuudessa kortteja mahdollisesti lähdetään kehittämään siten, että niitä painettaisiin myyntiä varten, jotta useampi terveyshuollon alan työntekijä voisi saada nämä kortit käyttöönsä työtehtäviin, koska tällaisia nuorille suunnattuja kortteja ei ole montaa olemassa. Tällä hetkellä myynnistä löytyvät kortit ovat erityyppisiä ja tehty eri tarkoituksiin.

LÄHTEET

- Airaksinen, T. 2009. Toiminnallinen opinnäytetyö tekstinä. Slideshare. 30.6.2009, Viitattu 6.10.2022 <https://www.slideshare.net/TiinaMarjatta/toiminnallinen-opinnytety-tekstin>.
- Itten, J. 1961. Värit taiteessa. Suom. Antero Kare. Helsinki Kustannus Oy Taide. Die Kunst der Farbe (Studienausgabe 1961)
- Laaksonen, T. & Paavola, S. 2020. Sisältä sanoiksi: Tunnekortit teini-ikäisille. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Sosionomi (AMK). Opinnäytetyö. <https://www.theseus.fi/handle/10024/352397> .
- Pekonen, O (toim.) 2003. Elämän Värit. Jyväskylä: Kopijyvä kustannus Oy.
- Pesäpuu 2022. Pesäpuun verkkokauppa <https://verkkokauppa.pesapuu.fi/>.
- Salama, J. 2014. Nuorten tunnekortit: kehittämishanke Kaarinan seurakunnan nuorisotyössä. Turun Ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. <https://www.theseus.fi/handle/10024/87610>
- Sällström, P. 2009. Johdanto Goethen Värioppiin. Helsinki: Goetheanisen taiteen yhdistys ry.

LIITTEET

Liite 1. 21 tunnekorttia

Liite 1. 21 tunnekorttia

